

ÖĞRENCİ

ADI:
SOYADI:
SINIFI: NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ****2023 - 2024 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI****TÜRKÇE DERSİ 8. SINIFLAR****2. DÖNEM 1. SINAV ÖRNEK SORULARI****

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARI

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.8.3.6. Deyim, atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.

1. **Aşağıdaki cümlede geçen altı çizili deyimın anlamını tahmin ederek cümlenin altındaki boşluğa yazınız. Siz de bu deyimı bir cümlede kullanınız. (6 puan)**

Yıllardır giriştiği hiçbir işte dikiş tutturamadığı için umutsuzluğa kapılmıştı.

Deyimin anlamı: **Bir işte veya bir yerde herhangi bir sebeple uzun süre kalamamak.**

Benim cümlem: **Farklı spor dallarını denedi ama hiçbirinde dikiş tutturamadı.**

* Verilen cümledeki deyimlerin anlamının doğru yazıldığı ve anlamına uygun bir cümlede kullanıldığı yanıtın puan değeri 3'tür. (Deyimlerin anlamları yazılırken öğrencinin tam doğru ifadeyle ilişkili olan yanıtları doğru kabul edilecektir.)

* Verilen cümledeki deyimın anlamının doğru yazılmadığı yanıtlar ile ilgisiz yanıtlar ve deyimın anlamına uygun biçimde cümle içinde kullanılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.

2. **Aşağıdaki fiilleri, yay ayraç içinde verilen fiilimsi türünü örneklendirecek şekilde birer cümle içinde kullanınız. (9 puan)**

a) yürü- (isim-fiil): **Seninle yürümek beni rahatlatıyor.**

b) oku- (sıfat-fiil): **Okumuş insanları oldum olası severim.**

c) bil- (zarf-fiil): **Ne söyleyeceğini bilince her şey yolunda gidiyor.**

* Soru kökünde istenenlere uygun, seçenekte verilen sözcüklerin bu istenen bilgiler ışığında kullanılarak doğru cümlenin kurulduğu yanıtın her birinin puan değeri 3'tür.

* Soru kökünde istenenlere uygun olmayan, seçenekte verilen sözcüklerin de bu istenen bilgiler ışığında kullanılmadan yanlış kurulduğu cümleler ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.

3. Günümüzde hareketsizlik, birçok fiziksel ve psikolojik soruna sebep olmaktadır. Bütün bedeni, ter bezleri ve kasları gibi anatomik uyarlanmaları ile insan; harekete dayalı bir yaşam tarzından uzaklaştıkça bunun bedelini ödeyecektir. Örneğin, çocukların bütün gün belli bir yerde oturmasını kapsayan bir eğitim sistemi bilişsel açıdan önemli görülse de başta hiperaktivite ve dikkat bozukluğu olmak üzere birçok şikâyeti de beraberinde getirmektedir. Bütün gün oturmak özellikle de çocuklar için fabrika ayarlarıyla uyumlu bir model değildir. Tam bu noktada çocukların temel ayarlarına uygun, içinde hareket barındıran bir sistem seçilirse bahsi geçen olumsuzlukların bir nebze önüne geçilebilir.

Metinden hareketle eğitim sisteminde çocukların uzun süre oturması hangi olumsuz etkileri beraberinde getirebilmektedir, bununla ilgili çözüm önerisi nedir? Yazınız. (10 puan)

Metinde, çocukların bütün gün oturmayı gerektiren bir eğitim sisteminin, hiperaktivite ve dikkat bozukluğu gibi şikâyetlere neden olduğu ifade edilmektedir. Buna çözüm önerisi olarak ise içinde hareket barındıran bir eğitim sistemine geçmenin doğru olacağı ifade edilmektedir.

* Soru kökünde birinci ve ikinci kısımda istenen bilgilere uygun yazılan yanıtların her birinin puan değeri 5'tir.

* Soru kökünde istenen bilgilere uygun olmayan yanıtlar ile ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

4. Çevresindeki insanlarla doyurucu ve özgüven verici ilişkiler başlatmak ve sürdürmek, kullandığımız iletişim becerilerinin niteliğine bağlıdır. Etkili iletişim kurabilmek bizi toplumda var eder. Çoğu insan, hayatının bazı dönemlerinde çevresindeki aile ve arkadaşlarının veyahut iş yaşamındaki arkadaş ve yöneticilerinin onu sürekli yanlış anladığından ve kendini doğru ifade edemediğinden yakınıp dururlar.

Bu metinde vurgulanmak istenen düşüncüyü yazınız. (10 puan)

Etkili iletişim, çevremizdeki insanlarla doyurucu ve özgüven verici ilişkiler kurmak ve bunu sürdürmek için çok önemlidir.

* Metinde vurgulanmak istenen düşüncenin doğru yazıldığı yanıtların puan değeri 10'dur.

* Diğer örnek yanıtlar: "Çevremizdeki insanlarla olan ilişkilerimiz iletişim becerilerimize bağlıdır. Etkili iletişim kurabilmek bizi toplumda var eder." gibi yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

* Metinde vurgulanmak istenen düşüncenin doğru yazılmadığı yanıtlar ile ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

5. Bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelere **neden-sonuç (sebe-sonuç) cümleleri**, eylemin hangi amaca bağlı olarak gerçekleştiğinin belirtildiği cümlelere **amaç-sonuç cümleleri**, bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olaya veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelere ise **koşul-sonuç (şart-sonuç) cümleleri** denir.

Açıklamadan yola çıkarak aşağıda cümleleri anlam ilişkisine göre değerlendirip cümlelerin altındaki boşluklara hangi anlam özelliğine ait olduğunu yazınız. (9 puan)

Arkadaşlarımla daha iyi iletişim kurabilmek için empati kurmaya çalışıyorum.

Anlam özelliği: **Amaç-sonuç cümlesi**

Sürekli telefonla oynadığı için derslerine konsantre olamıyor.

Anlam özelliği: **Sebe-sonuç cümlesi**

Düzenli spor yap ki sağlıklı ve zinde kalabilesin.

Anlam özelliği: **Koşul-sonuç cümlesi**

* Anlam ilişkisine göre doğru yazılan yanıtların her birinin puan değeri 3'tür.

* Anlam ilişkisine göre doğru yazılmayan yanıtlar ile ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.4.18. Cümlenin öğelerini ayırt eder.

6. **Cümlenin öğeleri ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

a) Aşağıdaki cümleyi öğelerine ayırarak altına uygun öğeleri yazınız. (6 puan)

Ekonomik hayattaki dengesizlikler, toplumları mutsuz etmektedir.

Ekonomik hayattaki dengesizlikler/ toplumlari/ mutsuz etmektedir.

Özne B.li Nesne Yüklem

* Öge isimlerinin diğer ifade edilmiş biçimleri (yer tamlayıcısı → dolaylı tümleç / zarf tamlayıcısı →zarf tümleci gibi) ve bazı öğelerin alt başlıklarının yazılmadan genel ifadenin yazılması da (Özne → sözde özne-açık özne-gizli özne / nesne → belirtili, belirtisiz nesne gibi) doğru kabul edilecektir.

* Verilen cümlenin öğelerine doğru ayrılıp öğelerin tamamının eksiksiz, doğru yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri 2'dir.

* Verilen cümledeki hiçbir ögenin doğru ayrılmadığı ve hiçbirinin altına doğru ögenin yazılmadığı, öğelerine doğru ayrılrsa bile altlarına öğelerin yazılmadığı yanıtlar ile ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

b) Aşağıda verilen öge dizilişlerine uygun bir cümle yazınız.(8 puan)

Özne / dolaylı tümleç / belirtisiz nesne / yüklem

Benim cümlem: **Yiğit, okul bahçesinde top oynuyor.**

* Verilen öge sıralamasına uygun, anlamlı bir cümlenin kurulduğu, cümlenin öğelerine doğru ayrılarak yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri 2'dir.

* Verilen öge sıralamasına uygun olmayan, anlamlı bir cümlenin kurulmadığı, cümlenin öğelerine doğru ayrılarak yazılmadığı yanıtlar ile ilgisiz yazılan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.4.19. Cümle türlerini tanıır.

7. **Cümle türleri ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız. (10 puan)**

a) Aşağıdaki cümleyi anlamına göre ve yapısına göre inceleyip özelliklerini yay ayraç içindeki boşluklara yazınız.

Mehmet, beyaz mendilini tekrar çıkarıp salladı. (Olumlu cümle - Fiilimsi bulunan cümle)

* Anlamına ve yapısına göre doğru tespitin yapılarak yay ayraç içine doğru yazılan her bir yanıt **ikiser** puandır. (Toplam: 4 puan)

* Hem anlamına hem yapısına göre doğru tespitin yapılmadığı, yay ayraç içine yanlış yazılan ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

b) **Aşağıdaki cümle türlerini örneklendiren bir cümle yazınız.**

Devrik isim cümlesi: **Yine karanlıktı dün olduğu gibi her yer.**

* Yüklem yerine ve yüklem türüne göre anlamlı, doğru bir cümlenin yazıldığı yanıtlarda doğru her bir bilgi **üçer** puandır. (Toplam: 6 puan)

* Hem yüklem yerine göre hem de yüklem türüne göre anlamlı, doğru bir cümlenin yazılmadığı yanıtlar ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.4.3. Hikâye edici metin yazar.

T.8.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

8. Aşağıda bir bölümü verilmiş olan metni, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak kendi cümlelerinle (3-4 cümle) yeni bir paragraf yaparak tamamlayınız. Verilen metnin üstünde belirtilen yere metne uygun bir de başlık yazınız. (20 puan)

.....

Büyük annemle büyükbabamı yıllardır görmemiştim. İki yıl öncesine kadar sık sık mektuplarını alıyordum. Sonra mektupların ardı arkası kesildi. Acaba niçin? Bana çok emekleri geçmiş olan bu ihtiyarcıklar burnumda tütüyordu. Bir sabah aklıma düştü. "Gider miyim?" dedim, giderim. Hemen otobüs terminaline koştum; atladım otobüse, düştüm yola. Sıkıntılı bir yolculuktan sonra kasabaya ulaştım. Kasabadaki evimiz tek katlıdır; bahçe içinde, kırmızı kiremitli bir ev. Avludan geçip abanoz tahtasından yapılmış kapıya dayandım. Zile basıyorum, çalmıyor. Elimle tak tak diye vurdum kapıya. İçerden ses yok. Kapıyı ittim, açılıverdi; kilitli değilmiş.

.....

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne dikkat ettiği, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak 3-4 cümlelik bir paragraf ile (3 cümleden az olmamak kaydıyla) metni tamamladığı, metne uygun bir de başlık yazdığı yanıtlar tam puan (20 puan) ile değerlendirilecektir.

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne dikkat ettiği, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak 3-4 cümlelik bir paragraf ile (3 cümleden az olmamak kaydıyla) metni tamamladığı, ancak metne hiç başlık atmadığı veya uygun olmayan ilgisiz bir başlık attığı yanıtlar 15 puan ile değerlendirilecektir.

* Öğrencinin kendi yazdığı cümle sayısı iki ise toplam puandan 2 puan; yazdığı cümle sayısı bir ise toplam puandan 4 puan düşülecektir.

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne ve hikâye türünün özelliklerine dikkat etmeden ve başlık atmadan yazdığı yanıtlar ya da metnin devamının hiç yazılmadan sadece bir başlığın yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.4.12. Kısa metinler yazar.

T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler.

9. "Yapabileceğimiz şeyleri yapmaya başlarsak kendimizi hayretler içinde bırakacak sonuçlar alırız." Thomas Edison'un bu sözünü destekleyen 3-4 cümlelik kısa bir metin yazınız. Yazınızda yazım ve noktalama kurallarına uyunuz. (12 puan)

* Öğrencilerin; verilen cümlede anlatılmak istenen düşünceden kopmadan 3-4 cümlelik paragraf ile (3 cümleden az olmamak kaydıyla) kısa bir metin yazdığı, yazım ve noktalama hatasının yapılmadığı yanıtlar tam puan (12 puan) ile değerlendirilecektir.

* Öğrencilerin; verilen cümlede anlatılmak istenen düşünceden kopmadan 3-4 cümlelik paragraf ile (3 cümleden az olmamak kaydıyla) kısa bir metin yazdığı, ancak yazım ve noktalama hatasının çok yapıldığı yanıtlar 10 puan ile değerlendirilecektir.

* Öğrencinin kendi yazdığı cümle sayısı iki ise toplam puandan 2 puan; yazdığı cümle sayısı bir ise toplam puandan 4 puan düşülecektir.

* Öğrencilerin; verilen cümlede anlatılmak istenen düşünceden kopuk yazdığı yanıtlar ile yazım ve noktalama hatasının çok yapıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

** Bu örnek yazılı sınav soruları 9 Şubat 2024 tarihinde yapılan İl Zümre Öğretmenler Kurulu toplantısında il/ilçe alan zümre öğretmenlerince kararlaştırılan senaryolardan 2. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.